

Међуопштински историјски архив Чачак
Центар за историју Југославије и савремену националну историју
Филозофског факултета у Београду

Intermunicipal Historical Archives of Čačak
Centre for the History of Yugoslavia and Contemporary National History
of the Faculty of Philosophy in Belgrade

Међународни научни скуп

СРБИЈА 1918:
ОСЛОБОЂЕЊЕ ДОМОВИНЕ, ПОВРАТАК РАТНИКА,
ЖИВОТ У НОВОЈ ДРЖАВИ

International Conference

SERBIA 1918:
LIBERATION OF THE HOMELAND, RETURN OF THE WARRIOR,
LIFE IN THE NEW STATE

Програм
Programme

Чачак, 7–8. децембар 2018.
Čačak, 7–8 December 2018

Међуопштински историјски архив Чачак
Господар-Јованова 2
Intermunicipal Historical Archives of Čačak
Gospodar-Jovanova 2

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

Почасни председник: академик Михаило Војводић, Одељење историјских наука, САНУ,
Београд, Србија

академик Љубодраг Димић
проф. др Мира Радојевић, дописни члан САНУ
др Петар Владимирович Акљушин
проф. др Ото Лутхар
потпуковник др Миљан Милкић
проф. др Румјана Прешленова
др Радмила Радић
др Љубодраг П. Ристић, председник Организационог одбора
проф. др Вацлав Штепанек
Милун Тодоровић, Градоначелник града Чачка
Милица Дачић, заменик Градоначелника града Чачка
Лела Павловић, директор Међуопштинског историјског архива Чачка

ORGANIZING COMMITTEE

Honorary President: academician Mihailo Vojvodić, Department of Historical Sciences, SASA,
Belgrade, Serbia

Academician Ljubodrag Dimić
Prof. Mira Radojević, corresponding member of the SASA
Petar Vladimirovich Akljushin, PhD
Professor Oto Luthar
Lt Col Miljan Milkić, PhD
Professor Rumiana Preshlenova
Radmila Radić, PhD
Ljubodrag P. Ristić, PhD, president of the Organizing Committee
Professor Václav Štěpánek
Milun Todorović, Mayor of the City of Čačak
Milica Dačić, Deputy Mayor of the City of Čačak
Lela Pavlović, Director of the Intermunicipal Historical Archives of Čačak

ПРОГРАМ

PROGRAMME

Петак, 7. децембар 2018.
Хотел ХБ, Свечана сала

Friday, 7 December 2018
Hotel HB, Ceremony Hall

ОТВАРАЊЕ НАУЧНОГ СКУПА
OPENING CEREMONY

12.00

Милун Тодоровић
Градоначелник Града Чачка
Milun Todorović
Mayor of the City of Čačak

Проф. др Мира Радојевић, дописни члан САНУ
Директор Центра за историју Југославије и савремену националну историју
Филозофског факултета у Београду
Prof. Mira Radojević, corresponding member of the SASA
Director of the Centre for the History of Yugoslavia and Contemporary National History
of the Faculty of Philosophy in Belgrade

Лела Павловић
Директор Међуопштинског историјског архива града Чачка
Lela Pavlović
Director of the Intermunicipal Historical Archives of Čačak

Коктел добродошлице / Welcoming Cocktail Reception

**ПЛЕНАРНА СЕДНИЦА
PLENARY SESSION**

Председавајући / Chairpersons

Проф. др Мира Радојевић, дописни члан САНУ, проф. др Ото Лутхар
Prof. Mira Radojević, Corresponding member of SASA, Professor Oto Luthar

- 12.45 **Љубодраг Димић** – Ljubodrag Dimić
Крај Великог рата и југословенско уједињење
The End of the Great War and the Yugoslav Unification
- 13.00 **Војислав Г. Павловић** – Vojislav G. Pavlović
Француска и стварање Југославије
France and the Creation of Yugoslavia
- 13.15 Вацлав Штепанек – **Václav Štěpánek**
Т. Г. Масарик и настанак Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца
T. G. Masaryk and the Formation of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes
- 13.30 Павел Михалак – **Pawel Michalak**
The Day of Unification (1 December 1918) in the narration of the *Politika* daily during the reign of King Aleksandar Karadordević (1918–1934)
Дан уједињења (1. децембар 1918) у чланцима дневног листа *Политика* за владавине краља Александра Карађорђевића (1918–1934)

Пауза за ручак / Lunch Break

Секција: **ДРУШТВО**
Section: **SOCIETY**

Председавајући / Chairpersons

Академик Љубодраг Димић, проф. др Вацлав Штепанек
Akademician Ljubodrag Dimić, Professor Václav Štěpánek

- 16.00 **Мира Радојевић** – Mira Radojević
Демократија на искушењу (1919–1921)
The Trials of Democracy (1919–1921)
- 16.15 **Борис Милосављевић** – Boris Milosavljević
Друштво после рата. Сенке великог успеха
The Postwar Society. Shadows of the Great Triumph
- 16.30 **Јована Шаљић** – Jovana Šaljić
Политичко организовање муслимана у послератном југословенском друштву
The Political Organization of Muslims in the Postwar Yugoslav Society
- 16.45 **Владан Виријевић** – Vladan Virijević
„Отомански дуг“ или „Зашто Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца није потписала мировне уговоре у Севру и Лозани“
„Ottoman Debt“ or „Why the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenians did not sign Peace Treaties in Sèvres and Lausanne“
- 17.00 **Дуња Душанић** – Dunja Dušanić
Повратник из рата као књижевни тип у међуратној прози
The War Returnee as a Literary Archetype in Interwar Prose
- 17.15 **Ана Столић** – Ana Stolić
„Лакше је наћи ‘заштитника’ него заштиту“
Последице Великог рата и Друштво за заштиту девојака
“It Is Easier to Find a ‘Protector’ Than ‘Protection’”
The Consequences of the Great War and the *Society for Girls’ Protection*

Дискусија / Discussion

Субота, 8. децембар 2018.
Међуопштински историјски архив

Saturday, 7 December 2018
Intermunicipal Historical Archives

Секција: **ВОЈСКА**
Section: **THE ARMY**

Председавајући / Chairpersons

проф. др Јелица Новаковић Лопушина, др Љубодраг П. Ристић
Professor Jelica Novaković Lopusina, Ljubodrag P. Ristić, PhD

- 9.30 Арпад Хорњак – **Árpád Hornjak**
Војни и међународни положај Мађарске у односу на Србију после пробоја Солунског фронта
The Military and International position of Hungary with special regards on Serbia after the breakthrough of Salonika front
- 9.45 Александар Животић – Aleksandar Životić
Расправе о доношењу Закона о устројству војске и морнарице 1918–1923. године
Debates on the Law on Army and Navy Organization 1918–1923
- 10.00 Далибор Денда – Dalibor Denda
Српски официрски кор из 1918. и Војска Краљевине СХС/Југославије
The Serbian Officer Corps of 1918 and the Army of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes/Yugoslavia
- 10.15 Ото Лутхар – **Oto Luthar**
Словеначки простовољци и добровољци у Србији за време и после Првог светског рата
Slovenian *prostovoljci* and *dobrovoljci* in Serbia during and after the First World War
- 10.30 Миљан Милкић – Miljan Milkić
Формирање верске службе у војсци Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца
The Formation of Religious Service in the Army of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes

Пауза / Break

Секција: **ЛИЧНОСТИ**
Section: **PERSONALITIES**

Председавајући / Chairpersons

Потпуковник др Миљан Милкић, проф. др Александар Животић
Lieutenant Colonel Miljan Milkić, PhD, professor Aleksandar Životić

- 11.00 Валериј Леонидович Степанов – **Валерий Леонидович Степанов**
Руски економисти – емигранти у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца
(1920–1930. године)
Российские экономисты – эмигранты в Королевстве Сербов, Хорватов и Словенцев (1920–1930-е годы)
- 11.15 Драган Бакић – Dragan Bakić
Матеја – Мата Бошковић: српски дипломата у искушењима Великог рата и стварање Краљевине СХС
Mateja – Mata Bošković: A Serbian Diplomat in the Challenges of the Great War and the Creation of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes
- 11.30 Петар Владимирович Акљушин – **Пётр Владимирович Аклюшин**
Дуг повратак у отаџбину: генерал лајтнант руске царске армије Дејан Суботић
Долгое возвращение на родину: генерал-лейтенант российской императорской армии Деан Субботич
- 11.45 Момчило Исић – Momčilo Isić
Делатност Милоша Московљевића у Русији (1917–1918. године)
The Activities of Miloš Moskovljević in Russia (1917–1918)

Дискусија / Discussion

Пауза за кафу / Coffee Break

Секција: **СТРАНЦИ И СРБИЈА**
Section: **STRANGERS AND SERBIA**

Председавајући / Chairpersons

Др Ана Столић, др Валериј Леонидович Степанов
Ana Stolić, PhD, др Валерий Леонидович Степанов

- 12.15 **Александра Колаковић** – Aleksandra Kolaković
Реализација југословенске идеје: поглед из Француске 1918. године
The Fulfillment of the Yugoslav Idea: A View from France in 1918
- 12.30 **Јелица Новаковић Лопушина** – Jelica Novaković Lopusina
Холандска поратна помоћ у Србији
Dutch PostwarAid to Serbia
- 12.45 **Биљана Вучетић** – Biljana Vučetić
Осврт на рад Америчких женских болница у Србији након Великог рата
The Work of American Women’s Hospitals in Serbia after the Great War: An Overview
- 13.00 **Љубодраг П. Ристић** – Ljubodrag P. Ristić
Странци о српском народу и војсци – из дневника и мемоара
Foreigners About the Serbian People and Army: Diaries and Memoirs
- 13.15 **Гордана Илић Марковић** – Gordana Ilić Marković
Мотив лојалности и солидарности јужних Словена у ратној и поратној штампи
The Motif of Loyalty and Solidarity among South Slavs in Wartime and Postwar Press

Дискусија / Discussion

Пауза / Break

Секција: **ЛОКАЛНА ИСТОРИЈА И КУЛТУРА СЕЋАЊА**
Section: **LOCAL HISTORY AND CULTURE OF MEMORIES**

Председавајући / Chairpersons

Др Биљана Вучетић, др Момчило Исић
Biljana Vučetić, PhD, Momčilo Isić, PhD

- 13.45 **Драган Драшковић - Dragan Drašković**
Краљевачки крај после ослобођења 1918. године
The Area of Kraljevo After the Liberation of 1918
- 14.00 **Мирослав Пурић – Miroslav Purić**
Живот у Чачку после Великог рата
Life in Čačak after the Great War
- 14.15 **Радивоје Бојовић – Radivoje Bojović**
Незавршена историја Десетог пука Јована Ристића
The Unfinished History of Jovan Ristić's Tenth Regiment
- 14.30 **Никола Баковић – Nikola Baković**
„Бронза раздора“. Војвода Степа Степановић у локалном памћењу Чачка
‘The Bronze of Discord’: Field Marshal Stepa Stepanović in the Local Memory of Čačak
- 14.45 **Милош Тимотијевић – Miloš Timotijević**
Војници, смрт и надгробна обележја: приватно сећање на Велики рат у западној Србији
Soldiers, Death and Tombstones: Private Memories of the Great War in Western Serbia

Дискусија / Discussion

Завршна реч / Closing address

УЧЕСНИЦИ PARTICIPANTS

др Петар Владимирович Акљушин, Факултет историје и међународних односа,
Рјазањски државни универзитет С. А. Јесењин, Рјазањ, Русија
Пётр Владимирович Аклюшин, PhD, Факультет истории и международных
отношений, Рязанский государственный университет имени С. А. Есенина, Рязан,
Россия.

др Драган Бакић, Балканолошки институт САНУ, Београд, Србија
Dragan Bakić, Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade, Serbia

Никола Баковић, Универзитет „Јустус Либиг“, Гисен, Немачка
Nikola Baković, University Justus Liebig, Giessen, Germany

Радивоје Бојовић, Народни музеј Чачак, Србија
Radivoje Bojović, National Museum Čačak, Serbia

проф. др Владан Виријевић, Одељење за историју, Филозофски факултет, Косовска
Митровица, Србија
Prof. Vladan Virijević, Department of History, Faculty of Philosophy, Kosovska Mitrovica,
Srbija

др Биљана Вучетић, Историјски институт, Београд, Србија
Biljana Vučetić, PhD, Institute of History, Belgrade, Serbia

потпуковник доц. др Далибор Денда, Одељење за историју, Институт за стратегијска
истраживања, Београд, Србија
Lt. Colonel Dalibor Denda, PhD, Department of History, Strategic Research Institute,
Belgrade, Serbia

академик Љубодраг Димић, Српска академија наука и уметности, Београд, Србија
Academician Ljubodrag Dimić, Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade, Serbia

Драган Драшковић, Народни музеј у Краљеву, Србија
Dragan Drašković, National Museum in Kraljevo, Serbia

доц. др Дуња Душанић, Катедра за општу књижевност и теорију књижевности,
Филолошки факултет, Универзитет у Београду, Србија
Dunja Dušanić, Department of Comparative Literature and Theory of Literature, Faculty of
Philology, University in Belgrade, Serbia

проф. др Александар Животић, Одељење за историју, Филозофски факултет,
Универзитет у Београду, Србија

Prof. Aleksandar Životić, Department of History, Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia

проф. др Гордана Илић Марковић, Институт за славистику, Беч, Аустрија
Prof. Gordana Ilić Marković, Department of Slavonic Studies, University of Wien, Austria

др Момчило Исић, Институт за новију историју Србије, Београд, Србија
Momčilo Isić, PhD, Institute for Recent History of Serbia, Belgrade, Serbia

др Александра Колаковић, Институт за политичке студије, Београд, Србија
Aleksandra Kolaković, PhD, Institute for Political Studies, Belgrade, Serbia

проф. др Ото Лутхар, Институт за студије културе и сећања, Љубљана, Словенија
Prof. dr Oto Luthar, PhD, Institute of Culture and Memory Studies, Ljubljana, Slovenia

потпуковник др Миљан Милкић, Одељење за историју, Институт за стратегијска истраживања, Београд,
Lt. Colonel Miljan Milkić, PhD, Department for History, Strategic Research Institute, Belgrade, Serbia

др Борис Милосављевић, Балканолошки институт САНУ, Београд
Boris Milosavljević, PhD, Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade, Serbia

проф. др Павел Михалак, Историјски институт, Универзитет Адам Мицкијевич, Познањ, Пољска
Prof. Pawel Michalak, Institute of History, Adam Mickiewicz University in Poznan, Poland

проф. др Јелица Новаковић Лопушина, Департман за германистику, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, Србија
Prof. Jelica Novaković Lopušina, Department for Germanic Languages and Literature, Faculty of Philology, University in Belgrade, Serbia

др Војислав Г. Павловић, Балканолошки институт САНУ, Београд
Vojislav G. Pavlović, PhD, Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade, Serbia

Мирослав Пурић, Међуопштински историјски архив Чачак, Србија
Miroslav Purić, Intermunicipal Historical Archives of Čačak, Serbia

проф. др Мира Радојевић, дописни члан САНУ, Београд, Србија
Prof. Mira Radojević, corresponding member of SASA, Belgrade, Serbia

др Љубодраг П. Ристић, Балканолошки институт САНУ, Београд, Србија
Ljubodrag P. Ristić, Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade, Serbia

др Валериј Леонидович Степанов, Економски институт Руске академија наука, Москва,

Русија

др Валерий Леонидович Степанов, Институт економики Российской академии наук,
Москва, Россия

др Ана Столић Историјски институт, Београд, Србија
Ana Stolić, PhD, Institute of History, Belgrade, Serbia

др Милош Тимотијевић Народни музеј, Чачак, Србија
Miloš Timotijević, PhD, National Museum, Čačak, Serbia

др Арпад Хорњак, Одељење за модерну историју, Факултет друштвених наука,
Универзитет у Печују, Мађарска
Árpád Hornjak, PhD, Department of Modern History, Faculty of Humanities, University of
Pecs, Hungary

др Јована Шалић Историјски институт, Београд,
Jovana Šaljić, PhD, Institute of History, Belgrade, Serbia

проф. др Вацлав Штепанек, Масариков институт и Архив, Чешка академија наука, Праг,
Чешка
Prof. dr Vaclav Stepanek, Masaryk Institute and Archives of CAS, Prague, Czech Republic

ОБАВЕШТЕЊЕ ЗА УЧЕСНИКЕ

Међународни научни скуп ***СРБИЈА 1918: ОСЛОБОЂЕЊЕ ДОМОВИНЕ, ПОВРАТАК РАТНИКА, ЖИВОТ У НОВОЈ ДРЖАВИ*** одржаће се 7. и 8. децембра 2018. године.

Радни језици скупа су српски, енглески и руски. Моле се учесници скупа да своје излагање ограниче на 15 минута, дискусију и питања на 5 а реплику на 2 минута.

Молимо учеснике скупа да своја саопштења припремљена за штампу (један ауторски табак, проред 1.5, Times New Roman, величина фонта 12) доставе у електронској форми на адресу arhivcacak@mts.rs најкасније до 31. марта 2019. године.

INFORMATION FOR PARTICIPANTS

International Conference *SERBIA 1918: LIBERATION OF THE HOMELAND, RETURN OF THE WARRIOR, LIFE IN THE NEW STATE* will be held on 7 and 8 December 2018.

The working languages of the Conference will be Serbian, English and Russian. The time allocated for presentation will be 15 minutes; comments will be limited to 5 minutes and any replies to 2 minutes. We kindly ask the participants to be mindful of these limitations.

The Organizing Committee kindly asks the participants to submit their presentations (1 author's sheet, spacing 1.5, Times New Roman, font size 12) in electronic form via email address arhivcacak@mts.rs no later than 31 March 2019.